JURBARKO KULTŪROS CENTRO
GIRDŽIŲ SKYRIAUS KLOJIMO TEATRO „MITUVIS“

ISTORIJA
2002–2021 METAI

Jurbarko kultūros centro Girdžių skyriaus
mėgėjų meno kolektyvo vadovės Loretos Zdanavičienės
įžvalgos ir prisiminimai

2022 metai

Klojimo teatras davė pradžią lietuviškiems vakarams. Tačiau jo kultūra iki šiol iššaukia daug įvairių nuomonių. Vieni sako, kad klojimo teatro kultūros iš viso nebuvo, todėl ir nėra ką paveldėti, o tuo labiau – vystyti. Kiti mano, kad tai baisiausia saviveikla. Dar kitiems atrodo, kad klojimo teatras turi profesionalėti ir įveikti provincializmą. Tai vis teatro kritikų mintys, kurios, vis dėlto, neturėtų subjektyviais autorių požiūriais bei teiginiais menkinti senųjų liaudiško teatro tradicijų.

Girdžiai – nedidukas kaimas, per daugelį metų jau išaugęs iki seniūnijos centro ir miestelio statuso, nutolęs apie 9 km nuo Jurbarko. Tačiau akivaizdu, kad čia gyvenantiems žmonėms liaudiškas teatras buvo artimas jau seniai – dar 1918–1926 metais Girdžiuose atsirado klojimo teatro užuomazgų. Vaidinimai buvo statomi tik vasaros metu klojimuose pas ūkininkus – Kleopą Zaturskį, Kazimierą Pranskaitį, Izidorių Puišį ir Vincą Jovarauską – jo malūne.

Klojime sukaldavo iš lentų pakylą – sceną. Užuolaidas atstodavo lovatiesės, dekoracijas pasigamindavo patys: sukaldavo iš lentelių krosnį, mišką atstodavo kelios mažos eglutės, pargabentos iš tikro miško. Klojimo vidų išpuošdavo beržų šakelėmis, vėliavėlėmis. Įėjimą apvainikuodavo iš žalumynų nupintais vainikais, apšvietimo nereikėdavo, nes vaidindavo dienos metu .Vaidinimų metu tvarką prižiūrėdavo patys rengėjai. Be to ir patys kaimiečiai išgėrę į vaidinimus neidavo – buvo gėda prieš kaimynus. Nuo 1933 iki 1940 metų Girdžiuose buvo suvaidinta Žemaitės „Apsiriko“, S. Maršako „Krištolinė kurpaitė“, G. Žemkalnio-Landsbergio drama „Tadas Blinda“, Žemaitės „Trys mylimos”, Jankos Kupalos „Paulinka“, Jarašiūno „Eglė – žalčių karalienė“, A. Vienuolio „Prieblandoje“.

Sovietų sąjungai okupavus Lietuvą, žmonės pasimetė, išsigando, bendruomenės saviveikla užgeso, tuo labiau, kad tuomet meninei raiškai nebuvo ir tinkamų sąlygų. Praėjus beveik 50 metų, 2000 m. vasarą, vėl buvo pastatytas pirmasis vaidinimas – Žemaitės „Piršlybos“.

Po spektaklio pagal Žemaitę „Piršlybos“ Girdžiuose 2000 m.

2002-aisiais Girdžiuose susikūrė klojimo teatras, kuris sėkmingai gyvuoja iki šiandien. 2022 metai Jurbarko kultūros centro Girdžių skyriaus klojimo teatrui „Mituvis“ – jubiliejiniai. Teatrui sukanka 20 metų, todėl ir kilo poreikis atsigręžti atgal į praėjusias dienas.

Per 20 metų buvo pastatyti šie spektakliai:

2002 m. – Ievos Simonaitytės „Pinigėliai“
2003 m. – Kazio Sajos „Palangos liūtas“
2003 m. – Kazio Sajos „Moteris eina per lietų“
2004 m. – Juozo Grušo „Kelionė su kliūtimis“
2005 m. – Vaižganto „Žemės ar moteries“
2006 m. – V. Grubliauskaitės „Pamestinukė“
2007 m. – Kazio Binkio „Kai atsarga daro gėdą“
2007 m. – Žemaitės „Trys mylimos“
2008 m. – Juozo Baltušio „Parduotos vasaros“
2009 m. – B. Judino „Erudicija“ i
2009 m. – Henriko Čigriejaus „Talkininkai“
2011 m. – Juozo Grušo „Tikra komedija“
2012 m. – Danutės Grigaliūnienės „Bobų gryčia“
2012 m. – Liudvikos Didžiulienės-Žmonos „Paskubėjo“
2013 m. – Juozo Grušo „Nenuorama žmona“
2014 m. – Juozo Baltušio „Parduotos vasaros“
2015 m. – Kazimiero Čiplio-Vijūno „ Bobutės susipyko“
2016 m. – Izabelės Lukošienės „Brangutė“
2017m. – Juozo Grušo „Kelionė su kliūtimis“
2017 m. – Vydūno „Piktoji gudrybė“
2018 m. – Algimanto Kazragio „Žentelis“
2019 m. – Sigito Kancevyčiaus „Jubiliejinis sveikinimas“
2020 m. – Žemaitės „Stebuklingas daktaras“

O dabar, padedami teatro režisierės Loretos Zdanavičienės, pabandykime išvynioti šį vaidintų spektaklių, aktorių ir vaidmenų kamuolį, ir papasakoti apie viską nuo pradžių.

Pirmasis spektaklis – Ievos Simonaitytės „Pinigėliai“. 2002 metai

Oficiali Girdžių klojimo teatro vadovės Loretos Zdanavičienės darbo pradžia – 2002 metų liepos 2 diena. Bet Ievos Simonaitytės ,,Pinigėliai“ pradėti repetuoti dar jai nesant Jurbarko kultūros centro Girdžių skyriaus teatro vadove. Pastatyti šią pjesę buvo sena L. Zdanavičienės svajonė ir ji ėmė pildytis, kai tuometinė Girdžių seniūnė Vijoleta Tamulytė jai pasiūlė suburti norinčių vaidinti Girdžių kaimo žmonių būrelį. Žinoma, pirmiausiai reikėjo suburti trupę.

Kaip visada, aktyviausios buvo moterys, na, o vyrai pateko į jų sąmokslą. Pirmiausiai režisierė sukvietė šeimas šiaip pavakaroti ir gerai praleisti laiką, o su moterimis jau slapta buvo sutarta, kaip vyrus priprašyti vaidinti. Kadangi Girdžių teatro ištakos siekia 1918-uosius, norėjosi šias tradicijas tęsti. Šioje avantiūroje dalyvauta šeimomis – Danutė ir Antanas Sabaliauskai, Laima ir Algimantas Liorincai, Vida ir Gediminas Norvilai. Tai pat prisidėjo ir pavieniai asmenys: Regina Banaitienė, Danutė Bosienė, Algimantas Vizbara, Jonas Zaronas, Rimas Petrauskas, Virgilijus Zdanavičius, Vijoleta Tamulytė. Repetavo ilgai, gal pusę metų. Tuokart, kaip mena L. Zdanavičienė, ji, kaip režisierė, turėjo mažai patirties suvaldyti tokį didelį būrį žmonių. Tekstų mokymasis, ilgi pokalbiai po repeticijų, įvairių švenčių, kurios sutapdavo su repeticijų laiku, šventimas, ne visada visų artistų galėjimas dalyvauti repeticijose, šios pjesės pasirodymą ir ištempė iki pusmečio.

Premjeros išvakarėse sugalvota padaryti generalinę repeticiją. Į ją buvo pakviesti keletas kaimo šviesuolių, kurių nuomonė pradedantiems artistams buvo labai svarbi. Turbūt pirmą kartą naujieji aktoriai savo vadovei pasirodė taip susikaupę, su pilna apranga ir numatytu rekvizitu. Tą patį vakarą į svečius atvyko L. Zdanavičienės sesuo su šeima iš Klaipėdos. Ji turėjo filmavimo kamerą, tuomet ir šovė į galvą mintis šį spektaklį nufilmuoti.

Pirmojo Girdžių klojimo teatro spektaklio – I. Simonaitytės „Pinigėliai“ akimirkos, 2002 m.

Viskas pavyko puikiai. Nematytas reginys, galimybė scenoje išvysti kaimyną ar pažįstamą nepaliko abejingų. Premjeros dieną žiūrovai vos tilpo į salę, žmonės stovėjo pasieniais, o kėdės buvo visos užimtos. Vaikai sutūpę, suklaupę palei sceną irgi godžiai sekė veiksmo eigą.

Vėliau su šiuo spektakliu buvo ir keletas išvykų. Visko pasitaikydavo – žiūrovai juk nenuspėjami. Kartais tekdavo vaidinti pustuštėse salėse, kur artistų scenoje būdavo daugiau, nei žiūrovų. Matyt, tai ir atbaidė dalį vaidinusiųjų nuo scenos.

Su metais keitėsi kolektyvo nariai, vieni išeidavo, kiti ateidavo, bet ištikimiausieji liko ir tebėra „Mituvio“ dalimi iki šių dienų.

Girdžių klojimo teatras „Mituvis“. Sėdi (iš kairės): Algimantas Vizbara, Danutė Bosienė, Loreta Zdanavičienė, Gediminas Norvilas, Laima Pernarauskienė. Stovi (iš kairės): Kristina Barčienė, Jonas Zaronas, Laimutė Ušinskienė, Darius Juodaitis, Vida Norvilienė. Dar 3 teatro aktoriai, kurių nėra nuotraukoje, Inga Adriulaitienė, Zigmas Pernarauskas, Rasa Gramailienė

Kazys Saja „Palangos liūtas“. 2003 metai

Po spektaklio „Pinigėliai“ beveik pusė naujojo teatro artistų pareiškė norą pailsėti ir likti kuriam laikui tik entuziastingais žiūrovais. Tad repetuoti naują pjesę – Kazio Sajos „Palangos liūtas“ – liko šešiese. Pagrindinį herojų suvaidino Algimantas Vizbara, jo žmoną, išpuikusią kaprizingą moterį – Danutė Bosienė. Vilos šeimininkę, kambarių nuomotoją – R. Banaitienė. Kurortinių romanų nevengusį Leo – Zigmas Pernarauskas. Atsitiktinė pora Vikis bei Kristina, linksmai leidžianti laiką Palangos kurorte, – Loreta Zdanavičienė ir Jonas Zaronas.

Režisierė mena, kad žvelgiant į sceną visiems buvo smalsu, kaip į iš pažiūros mažą, šuns būdos dydžio, namuką telpa du herojai – Rapolas ir Kopūstėlevičienė (A. Vizbara ir R. Banaitienė). Visa paslaptis – nebuvo galinės sienelės, tad artistai tik įlįsdavo ir kiaurai nuropodavo už kulisų. D. Bosienė ne tik gerai atliko kurortinės moters vaidmenį, bet žiūrovus stebino savo rūbų gražumu – blizgi juoda palaidinė su drugeliu ant krūtines žėrėjo iš tolo. A. Vizbaros suvaidintas Vabalas Rapolas labai išmoningai „korėsi“. Sugalvota pritvirtinti prie grindų metalinę rūbų pakabą ir tuomet Algimantas galėjo drąsiai apie ją rangytis. Atrodė labai natūraliai, tarsi tikrai neitų nusikabinti. Žiūrovai leipo iš juoko.

Zigmui Pernarauskui teko mergišiaus Leo rolė, ir ji jo nė kiek netrikdė. Kai būdavo bučinių scenos, žiūrovams likdavo paslaptis, ką jis ten daro su D. Bosiene, nes jis sugebėdavo ją taip apsukti ir apkabinti, kad žiūrovai galėdavo matyti tik nugarą. O Danutė kvatoja – su jai į sūnus tinkančiu Zigmu kokie gali būti bučiniai!

Su šia pjese tuo laiku buvo apvažiuoti beveik viso rajono kultūros namai. Keisčiausia buvo Skirsnemunėje. Atvykę aktoriai pasiruošė sceną, bet žiūrovų nesimato. Persirengė, žiūrovų nėra. Atėjo laikas vaidinti – salėje tik du kultūros darbuotojai, žiūrovų nei vieno! Paaiškinimo, kodėl taip atsitiko, tąkart taip ir negavo. Atsigėrę arbatos, išvyko į Paulius – gastrolės tęsėsi. Ten – aštuoni žiūrovai, scenoje – šeši aktoriai. Labai šalta. Bet be galo šiltas žmogus – to meto kultūros namų darbuotoja Vilija išlydėdama visus išbučiavo ir dėkojo, kad girdžiškiai nepasididžiavo ir suvaidino spektaklį, nors žiūrovų ir buvo labai mažai.

Tais pačiais metais vyko respublikinė teatrų apžiūra ,,Pastogė“. Apžiūroje Jurbarko rajone Girdžių teatras laimėjo pirmąją vietą ir galimybę vykti į Rokiškį, baigiamąjį turą. Bet tąkart buvo operuojamas Z. Pernarauskas ir važiuoti niekur nebuvo galima. Labai visiems buvo gaila, kad pirmas toks svarbus laimėjimas liko neįvertintas Rokiškio publikos, deja... Su šiuo spektakliu prasidėjo ir teatro pasirodymai Respublikinėje klojimo teatrų krivūlėje. Atsitiko taip, kad Jurbarko kultūros centro Konstantino Glinskio teatras negalėjo į ją` vykti, tai į Kalvariją, kur vyko teatrų šventė, buvo pasiųstas Girdžių teatras. Nors tuokart girdžiškiai nieko nelaimėjo, bet jau buvo pastebėti kitų kolektyvų ir komisijos narių, pajuto, ką reiškia vaidinti ne tik saviems žiūrovams, bet ir nepažįstamai publikai.

Kazys Saja „Moteris eina per lietų“. 2003 metai

Dabar jau sunku prisiminti, kodėl teatralai sugalvojo šią Kazio Sajos pjesę žiūrovams pirmą kartą parodyti būtent Vasario 16-ąją. Vėliau buvo atgarsių, kad gal nelabai tinkamai pasirinktas veikalas. Tuomet vaidino trise – Loreta Zdanavičienė, Algimantas Vizbara ir Zigmas Pernarauskas. Kazys Saja sukūrė vienaveiksmę tragediją, tačiau Girdžių teatro pastatyme ji virto tragikomedija. Ada (L. Zdanavičienė) gyvena su vyru (A. Vizbara) ir uošviu (Z. Pernarauskas), kurie abu yra alkoholikai. Jauna šeima turi kūdikį (tam buvo padarytas vaiko verksmo įrašas). Tadas (A. Vizbara), grįžęs iš darbo, mano, kad automobiliu partrenkė savo tėvą ir svarsto, kaip išsisukti nuo bausmės, bet paaiškėja, kad tėvas gyvas – vėl abu griebiasi stiklelio. Ada daugiau nebeištveria tokio gyvenimo ir su sūnumi ant rankų išeina ir namų. Tadas nori vytis, tėvas jį draudžia, vadina ištižėliu. Tadas supranta, ką prarado. Įdomu tai, kad spektaklyje panaudotas vaikiškas vežimėlis, kuriame vaikystėje vežiotas vienas aktorių – Z. Pernarauskas.

Ši pjese dar kartą buvo parodyta ir per Oninių atlaidus, vakare, lauko estradoje parke. Įspūdingai atrodė, kai A. Vizbaros Tadas grįžo iš darbo su tikra mašina, žibintais apšviesdamas parko medžius.

Režisierė iki šiol neatmeta minties šį pastatymą vėl atgaivinti, galbūt ne viską tuokart pavyko pasakyti... Labai gaila, kad nėra nuotraukų. Tik nufilmavo kažkas iš žiūrovų su mėgėjiška kamera.

Juozas Grušas „Kelionė su kliūtimis“. 2004 metai

2004 m. vasarą Loreta Zdanavičienė kartu su Jurbarko kultūros centro Konstantino Glinskio teatro režisiere Danute Samiene lankėsi kažkur Dzūkijoje, teatrų festivalyje ir ten pamatė trumputę, vos 15 minučių trukmės, komedijėlę, kaip vėliau paaiškėjo, sukurtą pagal J. Grušo apsakymą „Kelionė su kliūtimis“. Planuojant metų renginius, ji pasiūlė Girdžių teatro aktoriams patiems suvaidinti trumpą vaizdelį apie mirti besiruošiantį ūkininką ir visas iš to išplaukiančias pasekmes. Tuokart skyriuje dirbo trise – A. Vizbara, R. Siriūnaitienė ir L. Zdanavičienė, jie ir pasidalino pagrindines roles, tad su repeticijomis nebuvo problemų. O giedotojų rolėms buvo pakviestos tiesiog balsingos kaimo moterys: I. Jasiulytė, R. Kačiušienė, V. Tamulytė, V. Norvilienė. Z. Pernarauskas suvaidino kaimyną Kazimierą, kuris spektaklyje viską sustato į savo vietas. Kaimynas Valiulis (A. Vizbara) negali mirti, mat jo tvoros išlūžusios ir reikia atstatyti sklypo ribas. Žiūrovais spektakliu buvo patenkinti, tik vis sulaukta replikų, kad labai jau trumpas pasirodymas.

Labai gaila, bet ir iš šio spektaklio nuotraukų neišliko, tik prisiminimai... Bet režisierė neabejojo – prie šio spektaklio dar bus sugrįžta ir žiūrovų noras pamatyti ilgesnį spektaklį išsipildys.

Juozas Tumas-Vaižgantas „Žemės ar moteries“. 2005 metai

Spektaklį „Žemės ar moteries“ pagal Vaižgantą vaidinti buvo pakviestos trys šeimos – todėl repetuota labai greitai. Gal todėl, kad ėjo tik treti metai, kai Girdžiuose buvo atgaivintas teatras, pasiūlymas vaidinti visų buvo sutiktas labai entuziastingai.

Iškalbingasis Algimantas Vizbara suvaidino piršlį. Jaunikio Gaigalo vaidmuo atiteko Zigmui Pernarauskui, arbatinės vedėja tapo Laima Pernarauskienė, nuotakos rolės ėmėsi Vida Norvilienė, pavydžiu Pelagėjos vyru tapo Gediminas Norvila, o pačią Pelagėja, norinčią iškišti už vyro savo mošą, puikiai suvaidino Laima Vizbarienė. L. Pernarauskienei tai buvo pirmasis vaidmuo, kurį ji atliko puikiai. To neišmoksi, tai yra įgimta. Jos tėveliai, abu kaimo artistai ir giesmininkai, nepamainomi pagalbininkai kultūriniame gyvenime, savo talentus perdavė ir dukrai.

Niekas net neįtarė, kad arbatinės prekystalis, tai apversta lova, pastatyta galu aukštyn. Dešros, skilandžiai – prikimštos kojinės, kurios visgi atrodė labai tikroviškai.

Didelį įspūdį žiūrovams paliko V. Norvilienės suvaidinta Uršulė, nors jos vaidmuo buvo be žodžių – ji tik įėjo į sceną ir valgė viską, ką rado ant stalo, retkarčiais pritariamai linksėdama galva.

Pati aktorė buvo pasidariusi tokį gerą grimą, kad mažai kas ją atpažino ir per salę nuvilnijo klausimas: „Kas čia tokia?“

Režisierė prisimena, kad kartą ją gerokai sunerimti privertė G. Norvilas. Pjesę vaidinant gal jau trečia kartą, staiga jis klausia režisierės: „Tai aš esu Pelagėjos vyras, taip išeina?“ L. Zdanavičienė net išsižiojo iš nuostabos! Jis toks puošnus, santūrus, pavydus – viską išpildė taip, kaip buvo prašytas šiame vaidmenyje, o, pasirodo, tik dabar suprato, kas yra kas. Tąkart visiems buvo daug gardaus juoko. Šį spektaklį teatras parodė per kasmetinę rudens vakaronę „Po savo stogu“ Girdžiuose, kai pasibaigus rudens lauko darbams visi renkasi į kultūros centro salę pavakaroti, pasikalbėti, vieni kitais pasidžiaugti ir aptarti kaimo gyvenimą. Šis vakaras irgi buvo ne išimtis. Pabūta, pavakarota ir aptarti visi vaidmenys. O, kad jau gardūs riestainiai nuo scenos stalo – po gabaliuką visiems, kas spėjo!

Motinos dienai – J. Grubliauskaitės „Pamestinukė“. 2006 m. gegužės 4 d.

Režisierė Loreta Zdanavičienė mena, kad jai šis spektaklis buvo labai emociškai stiprus ir, kaip pagrindinio vaidmens atlikėjai, gana sudėtingas. Siužetas toks – motina (L. Zdanavičienė) kasmet laukia sūnaus jūreivio, grįžtančio iš jūros Motinos dienai. Ir, deja, niekada nesulaukia... Tik vis gauna telegramas su tekstu: „myliu, bučiuoju...“

O tą kartą buvo kitaip. Motina išgirdo sūnaus sveikinimą per radiją. Tekstą įskaitė Algimantas Vizbara. Visus motinos išgyvenimus reikėjo perteikti publikai. Verkė aktorė, verkė visa salė... Tai buvo vienintelis pasirodymas su šiuo spektakliu. Daugiau tokių sunkių spektaklių teatras nesiėmė statyti, perėjo prie komedijos žanro. Nors galima pasvarstyti, juokinti ar virkdyti žiūrovą yra lengviau. Kartais ir komedijose norisi verkti ne iš juoko, bet iš gilaus jausmo. Šiame spektaklyje epizoduose dar vaidino Irmantė Zdanavičiūtė-Gudleikienė ir Milda Vizbaraitė. Labai gaila, bet ir šio spektaklio nuotraukų nėra. Tuo laiku mažai kas turėjo fotoaparatą.

Žemaitė „Trys mylimos“ ir Kazys Binkis „Kai atsarga daro gėdą“. 2007 metai

Ir 2007-aisiais Girdžių teatras tęsė tradiciją Valstybės atkūrimo dienos proga parodyti spektaklį. Tie metai kolektyvui buvo jubiliejiniai – 5-erių metų veiklos sukaktis, todėl ir norinčių vaidinti atsirado kur kas daugiau nei anksčiau. Tąkart režisierė nusprendė su labiau patyrusiais artistais repetuoti Žemaitės „Tris mylimas“, o su kitais norinčiais – pastatyti Kazio Binkio „Kai atsarga daro gėdą“. Pasirodo, ne visada gerai statyti du spektaklius vienu metu. Antrasis parodytas tik porą kartų.

Kaip visada, Girdžių teatro pastatytos pjesės buvo su moralu, aktualiu ir šiandien: godumas, perteklinis taupumas, apkalbos.

Vaidmenis spektaklyje „Kai atsarga daro gėdą“ atliko Romutė Kačiušienė ir Laima Vizbarienė. Dar vaidino Vijoleta Tamulytė, Elena Pinaitienė, Algimantas Vizbara ir Zigmas Pernarauskas. E. Pinaitienė, vyriausioji šio spektaklio artistė, žodžius išmoko labai greit, bet dažnai, užsižiūrėjusi į vaidinančius, užsimiršdavo ir nespėdavo įstoti su savo tekstu. Paraginta sakydavo, kad kolegos labai gražiai vaidina ir ji užsižiūrinti.

Antrą kartą spektaklis rodytas Girdžių salėje per Onines. Nors buvo dienos metas, žiūrovų susirinko pilna salė. L. Zdanavičienė prisimena, kad per pasirodymą, kaip visada, stovėjo už kulisų ir turėjo sekti tekstą, jei kas užmirštų žodžius, – pasufleruoti. Bet irgi taip užsižiūrėjo į scenoje vykstantį veiksmą, kad pamiršo savo pareigą. R. Kačiušienė, pamiršusi tekstą ir nesulaukdama pasufleravimo,

priėjo prie scenos krašto ir klausia režisierės, ką toliau sakyti. Tačiau, pamačiusi režisierės išpūstas akis (mat toji taip pat nebežinojo) suprato, kad teks iš padėties suktis pačiai.

Scena iš spektaklio „Kai atsarga daro gėdą“

Spektaklyje pagal Žemaitę „Trys mylimos“ vaidino Regina Banaitienė (motina), dukras – Danutė Bosienė ir Laima Pernarauskienė, apsukrų berną – Algimantas Vizbara, jaunikį – Zigmas Pernarauskas. Daugiausiai šiam vaidmeniui pasiaukojo Zigmas Pernarauskas. Jis išsiskuto plikę, kad atrodytų kuo natūraliau ir dar kažkiek pasisendino su krakmolu pasibarstęs plaukus, antakius ir ūsus. Scenoje atrodė įspūdingai, bet po pasirodymo vien grimo nusivalyti nepakako. Jam teko ir prie vaišių stalo sėdėti su juokingu sceniniu įvaizdžiu, o galutinai pakeitė išvaizdą tik grįžęs namo ir nusiskutęs likusius plaukus. Ko nepadarysi dėl vaidmens!

Spektaklio „Trys mylimos“ epizodai

Visi aktoriai vaidino talentingai, tačiau nors tai buvo Žemaitės kūrinys, jis parodytas vos keletą kartų. Kažkas buvo ne taip, kažkaip „nelipo“.

Labai gerai, kai žiūrovai žiūri ir mato, klausosi ir girdi, juokiasi ir kai kas net replikuoja – prie visko tenka prisitaikyti ir neišsiduoti, kad kažkas ne taip.

Penkerių kolektyvo gyvavimo metų proga Girdžių teatras pagaliau pasigamino vėliavą ir pasivadino „Mituvio“ vardu. Pavadinimą pasiūlė Algimantas Vizbara, tačiau jis patiko visiems. Aktorių manymu, šis pavadinimas geriausiai atspindi tiek teatro magiją, tiek gyvenimą prie Mituvos – viskas susideda į vieną tikslą. Kadangi beveik visi „Mituvio“ spektakliai yra senoviniai, tai ir vėliavą pasigamino tokią paprastutę, senovišką, tačiau tikrą. Jos pagrindas – pakulinis maišas, apvadą iš „kitkinių“ siūlų nupynė Romutė Kačiušienė ir Loreta Zdanavičienė. Teatrinę kaukę ant vėliavos nupiešė Inesa Bosaitė, o visą apdailą padarė mokytoja Onutė Ravinienė.

Prie naujosios „Mituvio“ vėliavos Algimantas Vizbara ir Loreta Zdanavičienė

Juozas Baltušis „Parduotos vasaros“. 2008 metai

2008-aisiais režisierė nusprendė pabandyti į sceną perkelti Juozo Baltušio romano „Parduotos vasaros“ ištraukas. Čia sutilpo viskas – ir komedija, ir gyvenimo tragedija.

Tąkart pasirodė, kad „Mituvio“ kolektyvas kiek pakrikęs: vaidinti susibėgo atsitiktiniai žmonės, vienų, kaip vėliau paaiškėjo, niekada po to nebepavyko prikalbinti vaidinti, kiti tiesiog nusprendė padaryti pertrauką.

Motinos vaidmenį skyrė Danutei Bosienei ir jis atrodė tarsi jai parašytas – pati prisigalvojo sau veiklos scenoje. Dukterį Saliamutę pasiūlė vaidinti Romutei Kačiušienei. Ši prieš tai nebuvo vaidinusi tokio rimto vaidmens, tačiau būdama be galo atsakinga, jau į pirmąją repeticiją atėjo išmokusi tekstą. Pasirodo, tai taip pat nėra gerai – sunku tinkamai susieti išmoktą intonaciją su veiksmu. O kai scenoje reikėjo lyginti skalbinius ar šluoti aslą, tai ji dariusi itin kruopščiai, ko teatre visiškai nereikia. Tačiau, perpratusi, ko iš jos norima, Romutė sukūrė puikų charakterinį vaidmenį. Tėvuko vaidmeniui prikalbino Zigmą Pernarauską. Šis sutiko tik su sąlyga, kad nebus žodžių, o reikės tiesiog gulėti lovoje ir nuduoti sergantį. Pasirodo netgi toks vaidmuo kai kada būna su nuotykiais. Kartą, vaidinant lauke, Zigmas buvo pavargęs nuo darbų, nemiegojęs, tai net užmigo lovoje. Apie tai pats pasipasakojo po pasirodymo, visiems buvo gardaus juoko. Nėščią Damulę suvaidino Vijoleta Tamulytė. Žodžių mažai, bet reikėjo labai daug mimikos ir kūno judesių, kad parodytų žiūrovui, kokia ta Damulė. Sūnų Kazimierą, kuris niekaip neranda sau pačios, suvaidino Algimantas Vizbara. Tąkart labai trūko vyrų, todėl Algimantui teko imtis dar vieno vaidmens – jam uždėjo peruką ir antrame veiksme jis suvaidino jaunikį Petniūnioką, kuriam į akį buvo kritę kaimynų turtai ir jų duktė Salemutė. Sūnaus Juozioko rolei, tik su trimis sakiniais, sutiko vaidinti R. Lužaitis, bet dėl didelio užimtumo, taip niekuomet ir nepavyko prikalbinti jo būti kolektyvo nariu.

Suvaidinta vos porą kartų, ši pjesė buvo padėta į stalčių, turint vilties, kada nors ateityje viską pakartoti – jau su kitais žmonėmis, su kitomis dekoracijomis, išpildymu, bet būtinai pakartoti. Pernelyg gilūs ir charakteringi vaidmenys, dar ne viskas pasakyta...

B. Judinas „Erudicija“, Henrikas Čigriejus „Talkininkai“. 2009 metai

Tais metais per Tarptautinę teatro dieną teatras „Mituvis“ žiūrovus nustebino dviem trumputėmis intermedijomis. Buvo repetuojama su dviem grupėmis. Dienos metu ateidavo moterys, nes jos nedirbo: dvi – augino vaikus, viena – pensininkė. O vakarais repetuota su dviem vyrais.

Su moterimis buvo pastatyta trumpa komedijėlė – B. Judino „Erudicija“. Tai pasakojimas apie poliklinikoje įvykusį nutikimą, kuris linksmai atspindi dažnai šiomis dienomis pasitaikančią situaciją. Ligonė (Regina Banaitienė) ateina pas gydytoją (Inga Andriulaitienė), kuriai padeda seselė (Laima Pernarauskienė). Ligonė, prisiskaičiusi žurnalų, prisiklausiusi draugių nusiskundimų, pas gydytoją ateina pati sau nusistačiusi ligą, ir bando daktarės bei seselės kantrybę. Komiška situacija baigiasi gerai, ligonei išrašomi vaistai, paskiriamas gydymas. Tuo tarpu seselė, kaip gyvenime, kviečia iš salės, tarsi iš laukiamojo, kitus pacientus, tuo sukeldama juoko bangą. Su šiais mažais vaidmenimis į teatrą atėjo ir Inga, ir Laimutė – tik jau daug rimtesnėms rolėms vėliau.

O vyrai – Algimantas Vizbara ir Zigmas Pernarauskas – suvaidino Henriko Čigriejaus komediją „Talkininkai“. Siužete kaimiškas vaizdelis – kiaulės pjovimas. Vyrai pirmiausia išlenkia po taurelę, po to papjauna kiaulę – pasirodo, ne tą, kurią reikėjo. A. Vizbara kiaulės žviegimą įrašė nuvažiavęs į kiaulių fermą pas ūkininkus. Ir net pusgalvę ir kojas bei uodegą iš mėsos perdirbimo

cecho pasiprašė. Vėliau buvo padaryta iškamša, viskas užkelta ant neštuvų, kuriuos abu vilko per salę ant scenos. Toks tikroviškas vaizdelis buvo labai priimtinas kaimo žiūrovams. O jau jų išsakytas tekstas – vyriškai, su užkanda ir bonkele! Visi klausėsi ausis ištempę, ne vienam situacija pasirodė ir girdėta, ir matyta.

Juozas Grušas „Tikra komedija“. 2011 metai

2011-aisais režisierė Loreta Zdanavičienė bendromis jėgomis su teatro senbuve Danute Bosiene parašė pjesę pagal Juozo Grušo apsakymą „Tikra komedija“. Jų sugalvoti personažai – dvi kaimo bobelės Magdė (D. Bosienė) ir Antosė (R. Banaitienė) – įvedė žiūrovą į veiksmo pradžią ir, bendraudamos tarpusavyje, paaiškino painias situacijas.

Magdės ir Antosės personažai buvo tokie artimi publikai, kad kiekvienas jų išėjimas sukeldavo juoko ir plojimų bangą. Tipinės kaimo apkalbų nešiotojos – jos viską ir apie visus žino.

Veiksmas vyko senovės Lietuvos kaime. Ūkininkai Laukaičiai (A. Vizbara ir I. Andriulaitienė) nusisamdo berną Kazį (Z. Pernarauską). Apsukrus bernas vėliau tampa viso kaimo suvienytoju. Ingai tai buvo pirmasis rimtas vaidmuo, su kuriuo ji puikiai susidorojo.

Spektaklyje pasirodė ir samdinė Nastė (Laima Ušinskienė). Kaip tik nuo šio vaidmens prasidėjo Laimos sceninė karjera.

Kaimyną Jurkšį, kuris nori persivilioti, kaip jam atrodė, turtingą Laukaičio berną Kazį, suvaidino Darius Juodaitis. Tai buvo ir jo pirmieji žingsniai „Mituvio“ kolektyve. Darius greitai perprato, kad nieko nereikia daryti dirbtinai, perspausti, netgi nereikia vaidinti, tik būti savimi. O apsmukusios kelnės, nublukę marškiniai, nuklypę batai ir suplyšusi šiaudinė kepurė jau savaime labai daug pasako apie personažą.

Didžiokienė (jau vien pavardė sako, kad tai pasiturinti, geros išvaizdos, stotinga ūkininkė) – Laimos Pernarauskienės vaidmuo. Bet ir jai spektaklyje nepavyko išsisukti nuo Kazio pinklių.

Kadangi scenoje pasirodė abu Pernarauskai, ir jų dukra Kamilė labai panoro vaidinti. Teko mažą vaidmenuką sugalvoti ir jai. Apgautą Urbaitienę vaidino Laima Vizbarienė, o Kamilė jai buvo duota kaip dukra. Ir Urbaitienės vaidmuo buvo gyvesnis su vaiku ant kelių, ir Kamilė džiaugėsi, gavusi vaidmenį. Dar vieną apgautą kaimynę vaidino Loreta Zdanavičienė. Repetuojama ši pjesė buvo seniūnijos patalpose, nes kultūros namų salę tais metais remontavo. Iš anksto buvo aišku, kad šios komedijos premjera bus klojime, muziejaus pusėje. Laukė jos aktoriai, laukė ir žiūrovai.

Buvo ir išvykų. Įsiminė viena iš jų. Tąkart vaidinta Maironio tėviškėje. Ten iš profesoriaus Petro Bielskio sulaukta pastabos, kodėl kai kuriems artistams uždėti perukai. Tuomet režisierė nesiginčijo, nesiteisino. Bet net ir po šios pastabos ji jautėsi esanti teisi, nes L. Ušinskienės trumpi plaukai, o režisierei norėjosi lietuvaitės su ilgomis kasomis. Z. Pernarauskas irgi su garbanota šukuosena atrodė daug jaunesnis, šelmiškesnis. O I. Andriulaitienę kaip tik norėjosi pasendinti ir padaryti rimta ūkininke.

Girdžių teatro spektaklį tuokart žiūrėjo ir garsi aktorė Regina Varnaitė. Buvo didelė laimė nusifotografuoti kartu su ja, jos dukra ir anūke. Žinodami jos talentą, Girdžių aktoriai labai stebėjosi, kokia tai nuoširdi ir paprasta moteris.

Kiekvienas pastatymas turi savo moralą, pamokymą. Šia pjese norėta išryškinti žmonių godumą, norą greitai praturtėti, nesvarbu, kokia kaina. Ir tas žmogiškas palengvėjimas – apgavo, tai apgavo, bet gerai, kad nors visus!

Džiugios akimirkos po pasirodymo Maironio tėviškėje

Danutė Grigaliūnienė „Bobų gryčia“. 2012 metai

2012-aisiais vėl iš anksto buvo planuojama profesinė šventė – Tarptautinė teatro diena. Režisierė tądien sumąstė sukviesti teatralus ir jų šeimos narius į šventę ir nustebinti netikėtu pasirodymu. Iš Danutės Grigaliūnienės apsakymų knygelės „Bobų gryčia“ Loreta Zdanavičienė išrinko keletą epizodų ir, sukvietusi norinčias vaidinti, bet dėl įvairių aplinkybių nesančias teatro kolektyvo narėmis, moteris, pastatė komediją, tuo pačiu, kaip ir knygelė, pavadinimu. Čia vaidino R. Banaitienė, kuri dėl sveikatos jau buvo išėjusi iš kolektyvo, bet sutiko parepetuoti vienkartiniam pasirodymui. Jai atiteko Palionės vaidmuo. I. Andriulaitienei, kuri irgi jau buvo vaidinusi, tik pasiprašiusi kelių metų pertraukos dėl šeimyninių aplinkybių, teko vaidinti Zuzaną. Magdę suvaidino O. Vaitiekūnienė, kuri, režisierės pakviesta, nusprendė tiesiog išbandyti save scenoje, nors anksčiau teatre buvo buvusi tik kaip žiūrovė.

L. Liorincienė po vaidmens 2002 metais pastatytuose I. Simonaitytės „Pinigėliuose“ daugiau vaidinti nėjo, bet tuokart sutiko pagelbėti ir ji. Ir Zoselė – E. Pinaitienė: jau irgi nebe scenos žmogus, bet mielai sutiko dalyvauti.

Režisierė mena, kad repeticijos buvusios kažkas tokio! Valandą repetuodavo, dvi valandas vykdavo pokalbiai prie arbatos – žmonės buvo išsiilgę bendravimo, išėjimo iš namų.

Siužetas toks – Palionė (R. Banaitienė) sukviečia drauges ir kaimynes pas save, kad pasigamintų baltos mišrainės, jaukiai pasikalbėtų ir sėkmingai ją suvalgytų. Mišrainės gaminimo metu, aišku, aptariamos visos kaimo naujienos, jų pačių bėdos su vyrais.

Po spektaklio artistai sveikino vieni kitus su Teatro diena ir ragavo nuo scenos atsineštą mišrainę. Netikėtai atvažiavo visų pasveikinti ir buvusi kolektyvo artistė Vijoleta Tamulytė.

Liudvika Didžiulienė-Žmona „Paskubėjo“. 2012 metai

Statant pjesę „Paskubėjo“ į kolektyvą įsiliejo jauna pora – Dovilė ir Žilvinas Židuliai – Girdžių kaimo naujakuriai. Žilvinui atiteko amerikono vaidmuo. Beje, aktoriai mena, kad kiek teko kur matyti kitu kolektyvų pastatymus, tai su amerikonišku akcentu niekas geriau už jį nekalbėjo. Dovilei atiteko kuklus kaimo mergelės vaidmuo, bet ji nebuvo įnoringa, tiesiog norėjo vaidinti, linksmai praleisti laiką repeticijų ir išvykų metu.

Tėvą ir motiną suvaidino A. Vizbara ir L. Ušinskienė, dukrą Juzę – L. Parnarauskienė, kaimo „pletkininkę“ Barborą – D. Bosienė, samdinį Pranį – G. Norvilas, žydą – D. Juodaitis, Bilėną – Z. Pernarauskas. Juzės draugės buvo jau minėta D. Židulienė, o taip pat – V. Norvilienė ir L. Vizbarienė.

Šiam spektakliui, kaip ir visiems Girdžių teatro statomiems, rūbai buvo renkami labai atsakingai: vyrai su galife kelnėmis, auliniais batais ir tik amerikontas buvo su tikru amerikonišku

kostiumu, kurį teatrui dovanojo vienas iš ištikimų žiūrovų. Dukrai Juzei L. Ušinskienė specialiai pasiuvo rauktą sijoną iš seno lovos užtiesalo, kad vaidmens atlikėjos L. Pernarauskienės figūra ženkliai pastorėtų, nes pagal savo rolę ji yra vangi, tinginė ir putli mergelė. Laimutei iki to gerokai trūko, tai svorio pridėjo rūbai. Mergikės plaukus šukavosi, pynėsi kasas viena kitai, puošėsi šilko suknelėmis bei kojinėmis. juk pagal to meto madą be kojinaičių į batus – niekaip.

Siužetas banalus, bet irgi nenuspėjamas. Žiūrovui atrodo, kad piršliai atvyko pirštis Galinių dukrai, čia subėgusios draugės puošia jaunamartę, o galiausiai išaiškėja, kad jie norėjo tik nusipirkti kumelę!

Intriga išlaikoma iki galo ir žiūrovai spektakliui besibaigiant gauna gerą juoko dozę. Su šiuo vaidinimu pasirodyta tik tris kartus. D. ir Ž. Židuliai pradėjo savo verslą Jurbarke ir jau nebegalėjo repetuoti, nei važinėti į gastroles, tai taip ir baigėsi pasirodymai su šia komedija. Artėjo ruduo ir prasidėjo naujo vaidinimo paieškos.

Juozas Grušas „ Nenuorama žmona“. 2013 metai

Metai iš metų – vis tas pats. Dar berepetuojant vieną pjesę, režisierė jau nepaliaudama ieško kitos. Sudėtingas užsiėmimas. Gauti gerą vaidinimą, tai tarsi loterijoje laimėti. Kartais pasiseka. Ir štai, 2012 metų rudenį teatras pradeda repetuoti Juozo Grušo komediją „Nenuorama žmona“.

Pagrindinei rolei buvo pakviestas ne bet kas, o tuometinis Girdžių seniūnas Darius Juodaitis. Jis tapo Tomu Paspirgėliu, didelės įmonės direktoriumi. Buvo keista, kad šis, šiaip gyvenime valdingas, savo nuomonę turintis, žmogus, vaidina visišką savo priešingybę – žmonos Daratos (L. Ušinskienė) žavingai vadinamas „Tučiu“, paspaustas po padu, visada ir visa kuo jai pritariantis, nuolaidžiaujantis. Žiūrovams būdavo daug gardaus juoko, kai jis keliais vaikščiojo aplink žmoną ir nuolankiai vykdė visas jos užgaidas.

L. Ušinskienės suvaidinta Darata Paspirgėlienė buvo tokia tikroviška, kad kai kam iš žiūrovų kilo klausimas, ar tikrasis jos vyras Virgis namuose irgi taip kenčia nuo Laimutės. Žinoma, ne! Laimutė gyvenime labai nuoširdi ir draugiška, o tai buvo tik puikiai atliktas vaidmuo.

Siuvėją suvaidino A. Vizbara. Tai labai talentingas žmogus: matavo, siuvo, ardė – ir vis ne taip, bet ko nepadarė su adata, viską nudailino kalbėdamas. Ir apranga jam buvo pritaikyta taip, kad Algis atrodė ne kaip kaimo kriaučius, bet kaip siuvėjas-dizaineris: ryškus, spalvotas, madingas!

G. Norvilas sutiko suvaidinti kyšininką, parfumerijos parduotuvės savininką Duknių. Ramus gyvenime, ramus ir scenoje. Bet to pakako, kad savo drovumu pavergtų Daratą ir nustebintų vaidybiniais gebėjimais žiūrovus.

Pjesėje daktaras buvo vyras, bet, kaip visada, vyrų trūko, tad padėtį teko gelbėti D. Bosienei. Ji prisirinko įvairių dėžučių, buteliukų ir visokio kitokio inventoriaus, kuo juokino žiūrovus, gydydama apsimetusią sergančia Daratą.

Tarnaitės vaidmenį atliko pati režisierė, nes taip dažnai būna, kad mažam vaidmeniui neatsiranda norinčių.

Spektaklio premjera ir susitikimas su režisieriumi A. Latėnu

„Nenuorama žmona“ tebuvo suvaidinta tik tris kartus, tačiau „trečias kartas – nemelavo“. 2013 m. liepos 21-ąją Šilalės rajone Laukuvoje vyko XXV-oji Lietuvos klojimo teatrų krivūlė. Girdžių teatras taip pat buvo pakviestas į šią šventę, vaidinti teko Baublių vandens malūne. Didelei aktorių nuostabai laimėta simbolinė klojimo teatro krivūlė, suteikusi teisę organizuoti XXVI respublikinį klojimo teatrų festivalį Girdžiuose. Ir džiaugsmas, ir didelis rūpestis.

Spektaklio pristatymas Baublių malūne

Juozas Baltušis „Parduotos vasaros“. 2014 metai

2013-aisiais Laukuvoje laimėjus šalies klojimo teatrų krivūlę, XXVI-oji klojimo teatrų šventė vyko Girdžiuose. Ta proga L. Zdanavičienė pasiūlė kolektyvui pakartotinai suvaidinti Juozo Baltušio „Parduotas vasaras“, kurias teatras jau buvo pastatęs 2008-aisiais.

Motinos vaidmuo buvo paliktas nepakartojamajai D. Bosienei. Pirmą kartą kolektyve tėvo vaidmenį kūrė du aktoriai – A. Vizbara ir J. Zaronas. Mat, abu buvo labai užimti, tačiau prireikus kur nors išvažiuoti, vienas kuris vis tiek galėdavo pagelbėti.

Režisierė sugalvojo naują pjesės pradžią. Spektaklyje jau atsirado teksto ir tėvui. J. Zaronas, atlikdamas šį vaidmenį, kaip sakė jo žmona, tiksliai atkartojo savo tėvo judesius – rankos drebinimas parimus ant lazdos atrodė labai natūraliai. R. Bosas „tėvui“ padarė netgi senovinį musmušį – „pletnę“, į lazdyno šaką įspraudęs gumos iškarpą, su kuria tėvokas sėkmingai mušinėjo „muses“.

Saliamutę vaidino L. Ušinskienė. Tai tiesiog užgimusi artistė – kur dėsi, ten tiks! Jos meilė, piktumas tikroviškai atsispindėjo balso niuansuose, judesių natūralume.

Damulė šį kartą buvo L. Pernarauskienė. Jos sėdėjimas, kojų padėjimas, veido išraiška, sudarė naivios, gal kiek kvailokos, bet už save gebančios pastovėti kaimo moters įvaizdį.

Sūnų Kazimierą suvaidino Z. Pernarauskas. Jam puikiai pavyko dvejopas vaidmuo – nusivylęs pačios paieškose, mylintis motiną sūnus, tuo pačiu nesutinkantis su tėvo sprendimais, maištaujantis prieš jį.

Sūnų Juozioką, kuris pasipriešina tėvų valiai ir parveda marčią, neturtingą ir jau pastojusią Damulę, suvaidino G. Norvilas. Įspūdingas vaidmuo, nors teksto – vos keli sakiniai. Tiesiog sėdėti, krapštyti pypkę ir klausytis aplinkinių kalbų – menas, kuris buvo pastebėtas žiūrovų ne vienoje išvykoje.

Na, o Petniūnioką, sau pačios ieškantį, viską apskaičiuojantį jaunuolį, suvaidino D. Juodaitis.

Į šio spektaklio repeticijas buvo atvykęs net pats Klaipėdos Universiteto profesorius Petras Bielskis, klojimo teatrų veiklos Lietuvoje sumanytojas ir pradininkas. Profesorius atvyko dienos metu, todėl ne visi artistai turėjo galimybę susirinkti, nes dauguma dirbo. Kas galėjo, susirinko, parodė trumpą ištrauką, o profesorius P. Bielskis pasakė keletą pastabų, davė vertingų patarimų. Vėliau, jau po premjeros, per apdovanojimų ceremoniją, padėkos raštais už puikiai sukurtus vaidmenis buvo apdovanotos D. Bosienė (motina) ir L. Pernarauskiene (Damulė).

Akimirkos iš spektaklio „Parduotos vasaros“ premjeros

Naujasis spektaklis susidėjo lyg ir iš dviejų dalių. Pirmojoje dalyje žiūrovą pralinksmindavo Damulės parėjimas ir prisistatymas šeimai, o antroji dalis priversdavo susimąstyti apie visa ko

laikinumą, apie žmonių tarpusavio santykius. Šio pastatymo abi dalis skiria tik mirus tėvukui pasigirstantys varpo dūžiai, kuriuos kaskart už kulisų išgaudavo režisierė, sumušdama į būgnų lėkštę lazdele. Garsas būdavo labai tikroviškas.

Šilti šventės prisiminimai...

Gan nemažai išvykų buvo su šiuo spektakliu. Paskutinį kartą jis vaidintas Juknaičiuose, ten organizatoriai ir nufilmavo spektaklį. Tačiau operatorius stovėjo labai toli, todėl įrašas išėjo nelabai kokybiškas.

Būta ir linksmų nutikimų. Scena ruošiama vaidinimui, aktoriai rengiasi. Ir staiga režisierė pastebi, kad lėkštėje beveik nelikę agurkų – labai jau skanūs buvo! – nuvilnija juoko banga. Išvykose juk viskas taip gardu.

Kazimieras Čiplys-Vijūnas „Bobutės susipyko“. 2015 metai

Pradžioje artistai režisierės pasiūlymą statyti K. Čiplio-Vijūno komediją „Bobutės susipyko“ priėmė labai skeptiškai. Jiems atrodė, kad tai banalu ir apie nieką – dvi bobelės pešasi dėl buroko ir kopūsto! Bet, kaip visuomet, rasti gerą pjesę yra didelis iššūkis, todėl, priėmus sprendimą, beliko išsidalinti vaidmenis. L. Ušinskienė ir J. Zaronas tapo Jonu ir Rože Lapūnais. Ir tiko. Prilipo iš karto!

Visuomet perskaičiusi pjesę režisierė ją pritaiko savo kolektyvo galimybėms, ir šis kūrinys nebuvo išimtis. Vietoj trijų personažų D. Bosienei buvo duotas vienas vaidmuo – kaimo paskalų nešiotojos Dalienės. Jai vienai taip pat teko atstoti ir vėliau pjesėje pasirodžiusias dvi liudininkes. Juk niekas nenori imtis vos kelių sakinių vaidmens. O D. Bosienei, pritaikius tekstą, viskas puikiai pavyko. Ji prisirinko savo „perliukų“ ir jais labai pagyvino spektaklį.

D. Juodaitis, tuometinis Girdžių seniūnas, taip pat labai pralinksmindavo žiūrovus, žinančius jo valdingą charakterį. Kai spektaklis pirmą kartą buvo rodomas Girdžių publikai, iš balkono žiūrintys vaikai vėliau pasakė pastabą – teisėjas (D. Juodaitis) nemokėjo žodžių ir viską nuskaitė! O juk jam mokėti ir nebuvo būtina, nes pagal vaidmenį reikėjo skaityti aktus, pastabas, nutartis, tai taip ir išėjo.

Pjesėje buvo dar vienas personažas – Lapūnų sūnus, bet berniuko tam vaidmeniui teatras neturėjo, todėl berniuką teko keisti mergaite – Seliute Lapūnaite, kurios vaidmenį puikiai atliko K. Pernarauskaitė. Ji, galima sakyti, Girdžių kolektyvo užaugintas vaikas. Šį vaidmenį gavo būdama keturiolikos – nedrąsi paauglė, iš pradžių vis prašydavo parodyti vos ne kiekvieną judesį, veiksmą. Repetuojant atskirai nuo visos grupės, dviese, kad būtų jaukiau, lūžis įvyko! Kamilė įgavo drąsos, pamatė, kad kiti kolegos, gerai išmokę žodžius, geba lengvai improvizuoti ir pagauti vienas kito mintį veiksme iš pusės žodžio. Pirmus porą metų spektaklio metu motina (L. Ušinskienė) sodindavosi dukrą ant kelių, o vėliau Kamilė scenos mamą praaugo ir teko keisti ne tik siužetą, bet ir tekstą.

Dar vieną vaidmenį, Šaulienės, teko vaidinti pačiai režisierei, nes tais metais neatsirado dar vienos norinčios ir galinčios vaidinti moters. Režisierė prisimena, kad pradžioje buvo gana sudėtinga: sunku būdavo būti scenoje bei, tuo pačiu metu, sekti vaizdą iš šono. Tuomet nuspręsta, kad aktoriai, kuriems scenoje tuo metu nereikia būti, stebės ir duos patarimus. Taigi, galima sakyti, kad ši pjesė buvo visų šešių artistų bendras kūrybinis darbas.

Rūbai, batai, rekvizitas vėlgi buvo renkami labai kruopščiai, apgalvotai. Teisėjas buvo apvilktas kunigo sutana iš ankstesnio spektaklio pagal Ievos Simonaitytės pjesę „Pinigėliai“. Rūbas puikiai tiko. Dar pelerina buvo pasiūta ir betrūko tik skiriamojo teisėjo ženklo, kurį pasigamino pats Darius. Pasirausus rekvizito kambarėlyje, buvo atrasta ir tinkama rankinė, teisėjo knygą atstojo senas, storas žodynas.

Šiame vaidmenyje Kamilė išaugo net trejus rūbus ir dvejus batus, nes pagal jos vaidmenį reikėjo persirengti du kartus. Pirmaisiais metais režisierė jai pindavo kasas, vėliau savo šukuosena Kamilė jau pasirūpindavo pati.

Pagal pjesės autoriaus sumanymą viename veiksme būtina sudaužyti kiaušinius ir vėliau juos, jau tuščius, mėtyti į publiką. Artistai sugalvojo kitaip. Buvo pajungti visi – reikėjo išpūsti daug kiaušinių ir lukštus atsinešti į repeticijas. Tuomet juos sudėjo į krepšį, o kai reikėjo daužyti, tai Rožė (L. Ušinskienė) nusiaudavo batą ir su juo juos sugrūsdavo. Žiūrovai klegėdavo iki ašarų, nes prieš tai kiaušiniai buvo išimami ir parodoma, kad jų ten tikrai yra. Kiekvienam pasirodymui kiaušinius reikėdavo vis atnaujinti, todėl artistų namuose dažnai kvepėdavo pyragais.

Kas kartą reikėjo ir užteptos sviestu duonos riekės, pyrago, žolynų, buroko su lapais ir kopūsto su kotu, kad viskas atrodytų kuo natūraliau, tarsi tik ką iš lysvės. Kadangi šis spektaklis gyvavo kelerius metus, režisierė buroką rudenį pasisodindavo į vazonėlį ir puoselėdavo, kas kartą po spektaklio jį pasodindama atgal. Visur, kur tik teatras su šiuo spektakliu pasirodydavo žiemos metu, žiūrovai stebėdavosi, iš kur scenoje toks lapuotas burokas. Ne vieną kopūstą spektakliui yra padovanoję pažįstami, teatrui prijaučiantys. Šie irgi buvo saugomi pakabinti žemyn galva rūsyje, iki naujo derliaus. Būdavo, per vaidinimą kartais kotas nulūždavo, gerai, kad rūsyje buvo dar keletas kopūstų galvų.

Pyragą ir duoną tekdavo pirkti kas kartą naujus. Po spektaklio, grįždami namo, dažiausiai aktoriai baigdavo suvalgyti tai, kas likdavo nuo Dalienės (D. Bosienės) – jos vaidmenyje reikėdavo pyrago nemažai suvalgyti. Ir vis visi rūpindavosi, kaip jai tiek lenda ir ar neužsprings.

Su šia pjese teatras visur būdavo sutinkamas labai šiltai, publika reaguodavo puikiai. Anykščiuose, kur vyko Respublikinė klojimo teatrų krivūlė, po Girdžių teatro pasirodymo publika plojo atsistojusi – buvo labai gera, juk tai didžiausias įvertinimas artistui.

Režisierė linksmai prisimena išvyką į Kalnujus. Jos darbas būdavo surinkti visų rūbus ir rekvizitą. Tik įvažiavus į miestelį, ji staiga prisiminė, nenupirkusi duonos ir sviesto. Kelionės metu Jonas Zaronas, kuriam duona ir būdavo reikalinga scenoje, visą kelią tylėjo, gal pavargęs buvo... Režisierė ir sakanti garsiai: „Duonos su sviestu pamiršau nupirkt, bet nieko, čia vietoj bet ką paimsiu.“ Tuomet staiga atkutęs Jonas iš galo atsiliepia: „Tu galvok, moterie, ką kalbi, bet ką ji nupirks! Man valgyt reikės – bet kas netinka!“ Ir pasitaisė visų nuotaika!

Paskutinis pasirodymas su spektakliu „Bobutės susipyko“ buvo Zyplių dvare. Ten vyko šventė kurią vedė tautodailininkė, etnologė Gražina Kadžytė. Gera buvo išgirsti Girdžių teatrui skirtą jos pristatymą prieš pasirodymą ir pagyras po jo.

Dažniausiai teatro premjerinius pasirodymus nufilmuodavo Jurbarko kultūros centro fotografas-operatorius Audrius Sinkus. Bet šis spektaklis buvo nufilmuotas Zyplių dvare, kai rodytas paskutinį kartą.

„Bobutės susipyko“ buvo vaidintas ketverius metus, tol, kol užaugo ir baigė mokyklą Kamilė. Ieškoti kito vaiko ir tokiu būdu atgaivinti pjesę aktoriai nebematė prasmės, nes spektaklis buvo suvaidintas daugiau nei dvi dešimtis kartų, aplankyta labai daug kultūros namų. Laukė nauji kūriniai, nauji užmojai.

Spektaklio „Bobutės susipyko“ premjeros ir pasirodymų išvykose akimirkos

Izabelė Lukošienė „Brangutė“. 2016 metai

Kartais būna, kad režisieriui sunku parinkti savo aktoriams tinkamą pjesę. O kartais pasitaiko, kad kūrinių, kuriuos galėtų statyti, režisierė turi, bet galinčių ir norinčių vaidinti nėra. 2016 metais teatro pasirinktos pjesės autorė gyvena kaimyniniame miestelyje – Vadžgiryje, dar ir tai pastūmėjo susidomėti šia pjese. Tačiau jau tarsi iš aukščiau pjesei buvo nulemta nelengva pradžia.

Trumpai apie pjesę. Motina (D. Bosienė) yra pripažinta kaimo būrėja. Nors iš tiesų, tai jos ne itin protinga dukra (L. Ušinskienė) iš kaimo parneša visus gandus, o ji, sėkmingai juos apdorojusi, spėja lemtį patiklioms moterėlėms.

Spektaklyje galima buvo sutikti ir porelę mėgėjų išgerti – Zitą (I. Andriulaitienė) ir Kazį (D. Juodaitis), kuriuos sėkmingai sutaiko ir nuo „velnio lašų“ bando atpratinti minėta „būrėja“.

Genės, „stragios“ pardavėjos, vaidmenį atliko L. Pernarauskienė. Genė su nuostaba priima visas būrėjos pastabas ir niekaip nesupranta, iš kur ji viską žino, lyg iš rašto skaito.

Vargonininkienės rolę pradžioje buvo sutikusi vaidinti R. Gramailienė. Bet, įpusėjus statyti pjesę, ji išvyko dirbti į užsienį ir teko ją pakeisti. Šiaip ne taip pavyko prikalbinti V. Norvilienę, kuri per trumpą laiką ir žodžius sugebėjo išmokti, ir pasivyti visus kitus įsikūnijant į vaidmenį.

Paštininkės Bronelės rolėje, iš pažiūros tokioje paprastoje, sutiko save išmėginti L. Kavaliauskienė. Tačiau jai sekėsi labai sunkiai. Sakėsi pati neįsivaizdavusi, kad niekaip nepavyks suvaldyti jaudulio, todėl po poros savaičių bandymų pasitraukė iš kolektyvo. Nebuvo ką daryti, teko režisierei pačiai perimti šį vaidmenį.

Pjesėje yra ir girininkas (J. Zaronas), kuris apkaltina būrėją malkų vagyste. Šioje scenoje D. Bosienė (būrėja) puikiai suvaidina nelabai kaip gyvenime susigaudančią moterytę, nors viskas galiausiai išaiškinama.

Būrėjos dukra Stasė (L. Ušinskienė) savo vaidmenį sukūrė jau turėdama iš konkrečių žmonių nusižiūrėtus judesius, mimiką. Vaidmuo jai labai puikiai pavyko.

Pats pjesės pavadinimas kilo nuo to, kad būrėja nuolatos kartoja žodį „brangutė“ – visos, atėjusios burtis, jai brangutės. Galbūt todėl, kad dosniai atsimoka už būrimą?

Per premjerą Girdžių aktoriai buvo pasikvietę ir jau garbaus amžiaus pjesės autorę Izabelę Lukošienę. Jai spektaklis labai patiko. Daug juoko sukėlė Stasės (L. Ušinskienės) vaidyba, kai ji, užsimiršusi, kad skuta bulves, vaikšto po sceną jas skusdama ir tuo pat metu visur pribarstydama lupenų, nes juk labai smalsu, ką mama-būrėja, porina viešnioms.

Tai daugiau šiuolaikiškas spektaklis, gal todėl nelabai jis ir „kibo“. Jį teatras parodė tik du kartus. Premjera, vykusi gegužės mėnesį Girdžių klebonijos klojime, buvo nufilmuota. Ir dar kartelį vaidinta Vadžgiryje, per bažnytinius atlaidus, nes būtent ten gyvena pjesės autorė. Žiūrovai priėmė tarsi ir šiltai, bet spektaklis patiems aktoriams „nelipo“ ir viskas. D. Bosienei labai sunkiai sekėsi prisijaukinti vaidmenį, turbūt todėl, kad tai nebuvo jos vaidmuo.

Kartais, kai nėra vaidinančių vyrų, imamos pjeses, kurių lemtis jau aiški. Bet kasmet norisi žiūrovų nenuvilti ir parodyti po premjerą, tai taip ir būna – vieni pasirodymai skaičiuojami dešimtimis, kiti – tik kartais.

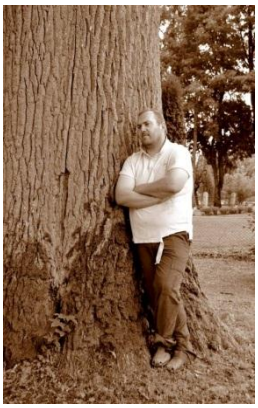

Pasiruošimas Dainų šventei – Vydūnas. 2017 metai

2017 metais teatras ruošėsi dalyvauti Lietuvos šimtmečio dainų šventėje „Vardan tos...“, turėjusiai vykti 2018 metų liepos mėn. ir skirtai Lietuvos valstybės atkūrimo šimtmečiui. Režisierei L. Zdanavičienei tai buvo pats sunkiausias ir didžiausias išbandymas – reikėjo parašyti scenarijų ir, remiantis Vydūno išmintimi bei jį cituojant, sukurti pasirodymą. Vasara praėjo be atostogų, nes vis persekiojo mintys, ką ir kaip reikia padaryti. Kaip sakė pati režisierė: „Privalėjau suvokti viską pati, kad galėčiau perteikti kolektyvui.“ Rudenį Kudirkos Naumiestyje vyko teatrų atranka į Dainų šventės Teatro dieną. Pamačius kitų darbus, Girdžių teatrui lipti į sceną nebesinorėjo, suprato, kad tema, kurią pasirinko, matyt, buvusi per jiems sunki. Vis dėlto, geranoriška komisija Girdžių aktoriais patikėjo – nors buvo išsakyta daug pastabų, teatrui dalyvauti Dainų šventėje Vilniuje buvo leista.

Turėjo praeiti nemažai laiko, kol režisierė surado Vydūno komediją „Piktoji gudrybė“ ir prisikalbino artistus dar vienai avantiūrai. Gerokai sutrumpintoje Vydūno pjesėje A. Vizbara vaidino velnią, L. Zdanavičienė – piktbobę, kuri parduoda velniui dūsią, o L. Ušinskienė ir G. Norvilas atliko darnios šeimos vaidmenį. Davatkas suvaidino L. Pernarauskienė ir I. Andriulaitienė, kaimo šviesuolį – Z. Pernarauskas.

Scenografijai buvo pasigaminta širma, surasti juodi sijonai, baltos palaidinės moterims. Mat buvo toks nurodymas – turėjo vyrauti juoda ir balta spalvos.

Ir frazių, citatų iš Vydūno režisierė parinko davatkoms bei kitiems personažams tokių, kurios tiktų ir šiems laikams. Kaip sakė Z. Pernarausko vaidinamas kaimo šviesuolis: „jeigu už blogą – geru, tai kuo tada už gera atsidėkoti?“

Niekas dar kartą Girdžių teatro pastatymo nebeperžiūrėjo, patikėjo tuo, kad komedijas vaidinti jiems sekasi. Generalinė repeticija vyko Telšiuose ir teatrui teko didelė laimė vaidinti amfiteatro scenoje! Kolektyvai žiūrėjo vieni kitų darbus. O po pasirodymo teatras sulaukė aplodismentų ir iš naujo patikėjo, kad kai daro tai, kas artima, ką supranta ir moka, viskas pavyksta.

Pavyko ir Vilniuje! Nauja patirtis įkvėpė. Be to, Girdžių aktoriai susipažino su Rietavo teatro artistais, su kuriais vaidino vienoje scenoje Bernardinų sode. Pažintis nenuėjo veltui. Rietaviškiai buvo pakviesti į teatro šventę Girdžiuose, o vėliau Girdžių teatras turėjo galimybę nuvykti vaidinti pas juos.

Jau įpusėjus vasarai Jurbarko rajono savivaldybėje režisierei, kaip ir kitų Dainų šventėje dalyvavusių kolektyvų vadovams, įteikta padėka ir atminimo medalis – Lietuvos 100-mečio Dainų šventė „Vardan tos...“ Iš tiesų, tai buvo padėka visam kolektyvui – nors per dideles pastangas, bet viskas baigėsi sėkmingai.

Vilniuje Dainų šventės Teatro diena įvyko liepos 4-ąją, todėl liepos 6-ąją aktoriai galėjo pamaloninti Girdžių kaimo žiūrovus savo pakartotiniu pasirodymu. Žmonių susirinko daug, pilna aikštė, baisu buvo, kad blogai girdėsis, bet visi klausė ir žiūrėjo nuščiuvę. Sulaukta pagyrų ir plojimų. Vėliau visi kartu darniai sugiedojo ir „Tautišką giesmę“.

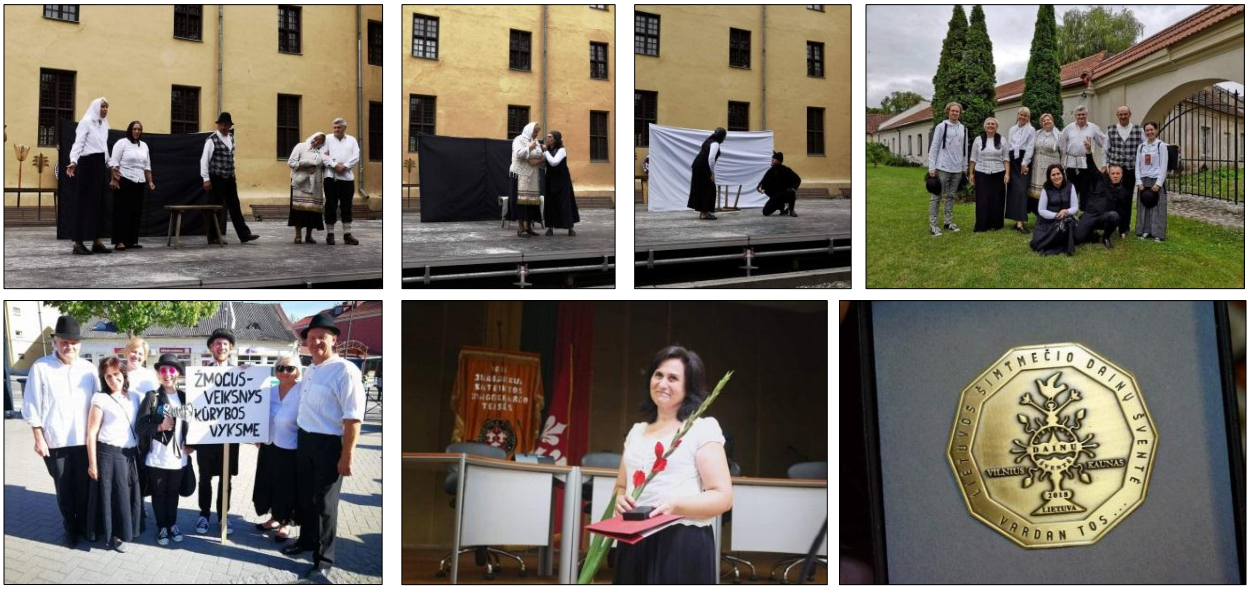

Akimirkos iš Lietuvos šimtmečio dainų šventės ir padėkos bei atminimo medalio įteikimo Jurbarko rajono savivaldybėje

Juozas Grušas „Kelionė su kliūtimis“. 2017 metai

2004-aisiais pastatytas trumputis spektakliukas pagal J. Grušo apsakymą „Kelionė su kliūtimis“ jau buvo primirštas, bet vis nedavė režisierei Loretai Zdanavičienei ramybės. Jai vis knietėjo parašyti naują pjesę su daugiau veikiančių asmenų, slapčia galvojant, kaip bus gera visai grupei vėliau smagiai vykti į pasirodymus. Pasirodo, ji neapsiriko! Nors visuomet iš apsakymo padaryti scenos vertą pjesę yra didelis iššūkis. Bet pavyko ir jau ketveri metai su šiuo kūriniu teatras sėkmingai keliauja pas žiūrovus.

Trumpas pjesės siužetas. Valiulis (J. Zaronas), jau labai senas, pasiturintis, bevaikis ūkininkas, mano sunkiai sergąs. Žmona (L. Zdanavičienė) niekaip negali sulaukti jo mirties, kada visas turtas atiteks jai. Kaimynė Šaulienė (L. Ušinskienė) – kaimo visažinė ir visokių apeigų organizatorė, mielai padeda atlikti Valiulio marinimo procedūrą. Ji sukviečia ir „marintojas“ (V. Norvilienė, L. Pernarauskienė, K. Barčienė, R. Gramailienė, R. Kačiušienė, Ž. Latvienė šiame vaidmenyje keitė viena kitą pagal galimybes). Valiuliai turi augintinę Moniką (I. Andriulaitienę), kurią labai myli Valiulis ir neapkenčia Valiulienė. Nors ir labai mažai scenoje šmėsteli vyrai, Valiulių kaimynai (D. Juodaitis, A. Vizbara, Z. Pernarauskas, G. Norvilas), bet apverčia visą „marinimo“ procedūrą aukštyn kojomis. Paaiškėja, kad Valiulis dar nėra toks silpnas, kaip galvojo, kad liga jam yra žmonos ir Šaulienės įkalbėta – būsimasis velionis pakyla iš patalo ir ruošiasi eiti taisyti tvorų. Pabaiga vainikuoja viską: netikėlis bernas padega viralinę, kur saugomas karstas, o augintinė Monika nudžiunga, kad gaspadorius dar gyvas ir tikrai dar ilgai gyvens!

Kai 2017 m. balandžio 7 d. įvyko šio spektaklio premjera, Girdžiuose viešėjo žymus režisierius Julius Dautartas. Jo pagyrimai ir padrąsinimai, patikinimas, kad Girdžių aktoriai vaidina labai natūraliai, tarsi gyventų personažo gyvenimą scenoje, buvo didelis komplimentas visam kolektyvui.

Su šiuo spektakliu vėlgi aplankyta nemaža dalis Lietuvos žiūrovų. Ir iš režisieriaus J. Dautarto girdėtą pastebėjimą, kad labai natūraliai vaidina, aktoriai girdėjo beveik kiekvieno pasirodymo metu. Puiku – to ir siekiama! O kokia laimė, kai skambina kokio nors renginio organizatorius ir kviečia

atvykti būtent su „senio marinimu“, nes nežino nei autoriaus, nei pavadinimo, tik sako girdėję, kad labai geras ir nuotaikingas spektaklis. Žinoma, tuomet teatras važiuoja ir stengiasi nenuvilti.

Kalbant apie išvykas, jose irgi būta visokiausių nutikimų. Teatras spektaklį rodė Jurbarko krašto muziejuje, kur vyko Girdžių seniūnijos dienos. Vaidino gerai, turbūt sienos padėjo, kaip namie. Apsupti gausybės muziejaus eksponatų, aktoriai, susirinkdami daiktus, pamiršo pasiimti vieną senovinę kėdę. Po keleto dienų pasigedo. Skambina į muziejų, o ten sako: „Manėme, kad kėdę mums padovanojot!“ Pasirodė, kad tai kėdei maždaug 90 metų.

Kitą kartą teatrą pakvietė vaidinti Šimkaičių bendruomenė. Žiūrovai jau po truputį renkasi, aktoriai ruošiasi. Ir staiga supranta, kad nepaimtos kelnės Valiuliui! O be jų – niekaip! Klausia bendruomenės vadovės, gal gali kuo nors padėti? Ir didelei aktorių nuostabai, juos nuveda į sandėliuką, kuriame krūvelėmis sudėlioti rūbai! Pasirodo, čia nesenai gauta labdara, kurios dar nespėta išdalinti. Tinkamos kelnės atsirado, vaidinimas išgelbėtas.

Tų pačių metų vasarą Skaudvilėje vyko respublikinė klojimo teatrų krivūlė. Loretos Zdanavičienės (Valiulienes) ir Jono Zarono (Valiulio) vaidmenys buvo pripažinti geriausiais, aktoriai apdovanoti padėkos raštais. Šiedu artistai ne kartą yra girdėję ir klausimą, gal ir gyvenime esantys pora? Juokas visai komandai!

Jonui (Valiuliui) kiekvieną kartą scenoje tenka valgyti barščius. Juos nuolat, šviežiai išvirtus, atneša režisierė. Kartą po spektaklio Jonas sako jai: „Man tie barščiai buvo kažkokie saldoki....“ O režisierė sako virdama ragavusi, geri buvę. Ir tuomet D. Juodaitis prisipažino, kad į dubenį su sriuba įmetė du gabaliukus cukraus! Mat spektaklyje cukrus irgi būdavo po ranka, nes Monika (I. Andriulaitienė) jį nešdavo sergančiam Valiuliui. Ir taip buvo pasielgta dar porą kartų – tai dešros gabalėlis, tai vyniotinio kąsnis vis nemačioms įkrisdavo į dubenį. Aišku, skonis pakinta. O Jonas turėdavęs valgyti labai skaniai, pasičepsėdamas. Ir jis, kaip puikus artistas, niekada neišsidavė. Tik kartą griežtai perspėjo D. Juodaitį, kad jau nebejuokinga, tai tuo šis triukas ir užsibaigė.

Aktoriai visada labai laukdavo vieno Monikos (I. Andriulaitienės) vaidinamo epizodo. Ji turi siūlyti ligoniui bulvių su čirškalais ir rūgpieniu. Ingai tai svetimi žodžiai. Jai labiau priimtina bulvių košė su spirgais ir kefyras. Todėl reikiamą sakinį Inga nuolat sau tylomis kartodavosi. Būdavo, kad pasako ne taip, o visi už kulisų laukia teisingų žodžių.

Šiluva. Spektaklyje yra scena, kai Valiulienė padeda Valiuliui užsimauti kelnes. Kažkaip visai atsitiktinai Loreta ėmė kišti antrą koją į tą pačią klešnę. Jonas ėmė šaukti, kad ji nemokanti kelnių apmauti, aktoriai už kulisų juokiasi beveik balsu, salėje žiūrovai tai pat juokiasi balsu, o Valiulienė nesupranta, kas vyksta. Vėliau nuspręsta, kad toks triukas suveikė, todėl jis buvo įtrauktas į vaidinimą.

Visada labai gera vaidinti Paskynuose. Ten teatro aktoriai vyksta susirinkę tik rūbus ir pagrindinius reikmenis. Paskyniškiai turi ir visada mielai paskolina lovą, širmas, suolus, stalą – viską, ko tik reikia! Ir publika nuostabi, visada labai šiltai sutinka.

Vieną iš paskutiniųjų kartų teatras buvo pakviestas vaidinti į Viešvilę. Sausio mėnuo, šalta, sėdi visi persirengimo kambaryje, saugo barščius nuo Dariaus ir net nenujaučia, kad jų laukia pilnutėlė salė. Tik po spektaklio, kai užsidegė salėje šviesos, pamatė, kiek daug žmonių susirinko! Vėliau organizatoriai pasakojo, kad iš viso buvo susirinkę 94 žiūrovai, o tai buvo ketvirtadienio vakaras! Buvo labai gera. Iš tiesų, aktoriui labai gera matyti žiūrovų akyse laimę, kurią pats ir suteikia.

Juknaičių teatro režisierė kartu su keliomis savo artistėmis, kasmet atvyksta į teatrų šventę Girdžiuose, kad pamatytų girdžiškių premjerą. O po to dažniausiai paprašo scenarijaus arba klausia, iš kur gauti pjesę.

Labai gera vaidinti senovines pjeses. Scenoje tuomet būna senoviški ir tikri daiktai: pagalvė su „žičkiniu“ galu, paklodė siuvinėtu kraštu, suolas, padarytas gal 1918 metais, ir dar labai daug ką galima vardinti.

Ne išimtis ir rūbai šiam spektakliui – visi jie skaičiuoja ne vieną dešimtmetį: skaros, prijuostės, sijonai, net apavas „marintojoms“ surastas toks, kad atitiktų pjesės sukūrimo laikmetį.

„Kantičkas“ (giesmynus) atidavė Girdžių vargonininkė Irena Jasiulytė ir pamokė pirmam kartui kaip giedoti. Bet ji giedoti mokė taip, „kaip reikia“, o teatre reikėjo „kaip gražiau“. Tad aktoriai atsiprašė Irutės, kad darys savaip, o ji nė kiek neįsižeidė, suprato, kad čia tik vaidyba.

Už savo unikalų giedojimą teatras yra sulaukęs ne vieno pagyrimo, netgi su paaiškinimu – jeigu nori, kad ligonis ilgai gyventų, kvieskis Girdžių „marintojas“!

Kai buvo rodoma premjera, režisierius J. Dautartas, pažadėjo teatrą pakviesti suvaidinti šį spektaklį į Vilnių, bet vėliau ryšiai nutrūko, taip Girdžių spektaklis ir liko sostinės nepamatęs.

Pirmuosius du kartus spektaklis buvo vaidinamas kiek kitaip. Pradžioje buvo sumanyta, kad tarsi jau nusenusi Monika (R. Banaitienė) pasakoja savo anūkei (K. Pernarauskaitei) apie savo jaunystę, tarnystę pas Valiulius ir po to jos pasakojimas nutrūksta, jos nueina į šoną, o vaizdas persikelia į sceną. Buvo neblogai, bet, kaip visada, trūko repeticijų...

Viena iš teatro artisčių – D. Bosienė – negalėjo dalyvauti premjeroje, tik vėliau buvo sumanyta ją padaryti viena iš „marintojų“. Bet Danutė nebūtų Danutė, jeigu sau nesusigalvotų vaidmens. Jos ligonio globa prieš „marintojų“ giedojimą žiūrovus nuginkluoja kiekvieną kartą. Taigi, pirminė spektaklio pradžia buvo pakeista linksmesniu siužetu. Naujame variante „marintojos“ aptaria Valiulio ligą ir įveda žiūrovą į tolesnę spektaklio eiga. O pirmajame variante buvusių personažų – nusenusios Monikos ir jos anūkės – atsisakyta.

2021 m spalio 16 d. Šakiuose vyko XXXII-oji Lietuvos didžioji klojimo teatrų krivūlė. Už puikiai atliktus vaidmenis joje buvo įvertinti J. Zaronas (Valiulis) ir I. Andriulaitienė (Monika).

Paskutinioji, pergalinga, 2021 metų išvyka buvo į Kauno rajoną Ramučių kultūros centrą, kur vyko X tarptautinis mėgėjų teatrų festivalis „Maskaradas“. Girdžių klojimo teatras „Mituvis“ jame gavo aukščiausią vertinimo komisijos skirtą apdovanojimą – Grand prix.

Jau penktas sezonas, kai Girdžių teatras vis dar kviečiamas vaidinti J. Grušo „Kelionė su kliūtimis“. Nors po jo žiūrovams pristatytos dar trys premjeros, bet šis spektaklis vis dar yra gyvas ir tebėra repertuare, ir bus vaidinamas tol, kol bus laukiamas žiūrovų.

Spektaklio akimirkos ir svarbiausias spektaklio „Kelionė su kliūtimis“ apdovanojimas – Grand prix

Algimantas Kazragis „Žentelis“. 2018 metai

Ne iš oficialių šaltinių, o tik iš žmonių kalbų buvo žinoma, kad 2018-aisais sukanka 100 metų nuo to laiko, kai Girdžiuose buvo suvaidintas pirmasis vaidinimas. Dideliam režisierės džiaugsmui ir nuostabai tais metais spektaklyje vaidinti sutiko visi dešimt teatro artistų! Režisierė rado Algimanto Kazragio pjesę „Žentelis“, parašytą 1971 metais. Pjesėje tebuvo tik du veikėjai, tačiau visus tiesiog papirko vaizdingi dialogai. Todėl kitus aštuonis personažus teko sugalvoti pačiai režisierei.

Didžiausias krūvis atiteko D. Bosienei (Uršulei) ir J. Zaronui (ženteliui Pranciškui). Ilgą laiką repeticijos vyko tik su jais dviem, o kitų personažų tekstus įterpdavo pati režisierė. Pradėjus repetuoti visiems kartu, siužete atsirado Uršulės duktė Barbelė (L. Ušinskienė), kurios labai nori Pranciškus (J. Zaronas). Bet jai jis atrodo per senas. Barbelė su draugėmis (V. Norviliene, I. Andriulaitienė, L. Pernarauskienė), piršliu (D. Juodaitis), muzikantu (A. Vizbara) bei dviem kaimo bernais (G. Norvilas ir Z. Pernarauskas) nutaria paerzinti Uršulę ir Pranciškų.

Visas veiksmas vyksta Uršulės namuose. Ilgą laiką vyksta pagrindinių veikėjų dialogas, gana sunku susigalvoti veiklos. Iš pradžių režisierė bandė trumpinti tekstus, bet juose buvo tokių „perliukų“, kad tiesiog ranka nekilo juos išbraukti. O ir artistai jau išmokę, sunku išbraukytą tekstą pamiršti... Vargelis! Galbūt todėl šis spektaklis ir nebuvo daug kartų vaidintas. Parodytas per premjerą, po to dar kartelį pakartotas savam kaime.

Dar spektaklis buvo vaidintas Rusnėje, Respublikinėje klojimo teatrų krivūlėje. Juknaičių režisierė ir vėl paprašė pjesės, matyt, patiko siužetas. D Bosienė (Uršulė) ir J. Zaronas (žentelis Pranciškus) gavo apdovanojimus už geriausiai atliktus vaidmenis.

Rusnėje kolektyvų buvo labai daug, laiko pasiruošti spektakliams skirta mažai, tad Girdžių teatrui dar nebaigus vaidinti, kitas kolektyvas jau bruzdėjo persirengimo kambaryje, kur buvo palikti rūbai ir kiti daiktai. Po tokio chaoso Laima Pernarauskienė ilgokai nerado savo suknelės, Inga batukų, Zigmas švarko. Bet, laimei, viskas baigėsi gerai.

Kadangi teatras visuomet scenoje naudojasi tikrais daiktais, maistas ne išimtis. Veiksmo pabaigoje Barbelės draugai ir draugės valgo Pranciškaus atneštus vėdarus. Žiūrovai nežino, ką valgo. Tačiau artistai panoro būtent vėdarų. Premjerai jų nupirko ir atvežė Ingos sūnus Dovydas. O Rusnėje irgi Inga paprašė savo draugų, bet šie pamiršo. Aišku, buvo galima suvaidinti, kad valgai, bet tuokart išgelbėjo lankelis dešros.

Dar šis spektaklis buvo rodomas Paulių bendruomenės namuose. Sudėtinga vežiotis lovą, tai režisierė susitarė, kad pauliškiai duos savo. Atvykę aktoriai pamatė, kad tai trumputė, vaikiška lovytė, bet trauktis jau nebėra kur, o ir žiūrovai juk nežino kaip iš tikrųjų turi būti. Tik spektakliui prasidėjus artistai suprato, kad trūksta ir vienos kėdės. Danutė turi sukti siūlus užkabinusi juos ant kėdės atkaltės. Bet ji nepasimetė, pasitraukė sijoną ir užkabino siūlus ant kojos kelio! Oi buvo gardaus juoko ne tik žiūrovams, bet ir aktoriams.

Per premjerą „Girdžių krivūlėje“ svečiavosi režisierius Gytis Padegimas. Jis gyrė visus pasirodžiusius kolektyvus. O galiausiai pasakė, kad vis tik girdžiškių pasirodymas buvo geriausias. Ir ne todėl, kad jie šeimininkai, bet todėl, kad visa istorija buvo papasakota sklandžiai ir įtikinamai suvaidinta. Didelė laimė išgirsti iš tokio garsaus žmogaus, kad einama teisingu keliu.

Sigitas Kancevyčius „Jubiliejinis sveikinimas“. 2019 metai

Taip jau atsitiko, kad režisierė vis sulaužo sau pačiai duotą pažadą, kad statys tik senoviškas pjeses. Ne išimtis ir 2019 metų žiema... Tuokart aktoriai bandė repetuoti vieną pjesę, antrą, deja, „nelipo“ nė viena. Be to, dėl asmeninių priežasčių atsisakė vaidinti du vyrai. Tąsyk L. Zdanavičienė paskambino pažįstamam režisieriui iš Tauragės, taip pat rašančiam ir pjeses, Sigitui Kancevyčiui ir paklausė, gal jis turi parašęs kokią tinkamą pjesę, kurioje būtų tik du vyrai. Atsiuntė. Ne visi buvo labai laimingi ir gavę vaidmenis, ir pradėjus repetuoti. Bet laikas spaudė ir nebebuvo kur trauktis.

Šiaip jau Loreta Zdanavičienė – maksimalistė, visada siekia tik paties geriausio rezultato. Bet tuomet teko dar kartelį viską pergalvoti ir, nedarant jokių pauzių, su tais pačiais baldais, juos kitaip perstačius, suvaidinti visą spektaklį. Pasitardami, berepetuodami, aktoriai viską taip ir padarė. Bet ir su šiuo spektakliu teatras pasirodė tik keletą kartų.

Į premjerą buvo pakviestas ir pjesės autorius Sigitas Kancevyčius, „Girdžių krivūlėje“ jau ne kartą svečiavęsis kaip režisierius su Skaudvilės teatro kolektyvu. Tik labai gaila, kad šventės pabaigoje, per apdovanojimus, buvo pamiršta atsidėkoti Sigitui ir padovanoti jam rėmėjų dovanas. Bet jau seniai Girdžių teatras yra gavęs žodinį pakvietimą atvažiuoti vaidinti į Pagėgius, kur Sigitas subūrė naują artistų kolektyvą. Tuomet tikimasi ir ištaisyti padarytą klaidą.

Vaidinti saviems visada labai sunku, bet ir labai gera. Spektaklyje G. Norvilas ir L. Pernarauskienė suvaidino seniūną Blauzdžiūną ir seniūnienę Danutę. Visiems buvo gera žiūrėti į švelnius bei jausmingus Gedimino bei Laimutes jaunystės ir meilės prisiminimus. Jų sutuoktiniai – V. Norvilienė ir Z. Pernarauskas – po premjeros prisiminė, kaip juodu buvo poroje pačiame pirmajame teatro spektaklyje, kai 2002-aisais teatras statė I. Simonaitytes „Pinigelius“. Jiedu jautė nostalgiją ir globėjišką pasididžiavimą savo antrųjų pusių – Gedimino ir Laimutės – atliktais vaidmenimis.

Sigitui leidus, režisierė šiek tiek pakeitė siužetą ir kai kurias scenas. Norėjosi parodyti labai kontrastingas poras. Antroji pora buvo L. Ušinskienė ir J. Zaronas, suvaidinę Danielių ir Oną Birbalus. Valdinga žmona nori prakišti savo vyrą į seniūno vietą, todėl priverčia eiti sveikinti esamą seniūną su jubiliejumi. Visas pasirengimas jubiliejiniam sveikinimui priverčia patikėti Laimutės (Ona) valdingumu ir Jono (Danielius) paklusnumu. Pakeliui Danielius nutaria užsukti į barą taurelei „ant drąsos“. Ten sutinka savo koleges D. Bosienę (Aldona) ir I. Andriulaitienę (Genovaitė). Išgėrus atsiriša liežuvis. Barmeną Beną puikiai suvaidino D. Juodaitis.

Kaip jau tapo tradicija, neilgai trukus po premjeros teatras išvyko į Paskynus. Režisierei pasiguodus, kad neturi kaip atsivežti rekvizito, paskyniškiai taip norėjo pamatyti spektaklį, kad atsiuntė automobilį atvežti daiktus, o vėliau – po pasirodymo – ir parvežė atgal. Buvo pilnutėlė salė žiūrovų, aplodismentai ir gėlės – abipusis džiugesys.

Spektaklis dar buvo vaidinamas Žindaičiuose, ten beveik nėra kulisų ir labai maža scena, o buvo būtina pasislėpti. Buvo labai sudėtinga. Artistai vaidinę tik tris kartus, tai dar nelabai gerai įsisavinti vaidmenys. Barmenas Benas (D. Juodaitis) pamiršo įnešti sumuštinius į sceną, o Genovaitė (I. Andriulaitienė), į tai nesureagavo ir toliau sako Danieliui (J. Zaronui): „išgerk, užkąsk!“ Ir taip ramiai, nepastebėdama, kad nėra ko užkąsti. Žinoma, aktoriai tikėjosi, kad žiūrovai irgi to nepastebėjo.

2021 metų rudenį teatras buvo pakviestas į Šiluvą, tradicinį renginį „Šiluvos Devyndienis“. Čia irgi neapsiėjo be netikėtumų. Prieš Girdžių teatro pasirodymą turėjo koncertuoti styginių duetas, tačiau vienam iš muzikantų teko kviesti medikus ir girdžiškių buvo paprašyta vaidinti pirmiems. Aktorių tai nesutrikdė, paskubomis susiruošė ir suvaidino puikiai. Buvo įvesta šiek tiek

improvizacijos. Barmenas Benas (D. Juodaitis) su padėklu spektaklio metu nuėjo pas žiūrovus, tarsi pas kavinės lankytojus, siūlydamas gaiviuosius gėrimus. Tai pralinksmino žiūrovus.

Kadangi dėl karantino 2021 metais naujas spektaklis nebuvo statomas, o teatrų šventė Girdžiuose vis tiek buvo organizuojama, tai „Jubiliejinis sveikinimas“ girdžiškiams buvo parodytas dar kartą, tik jau lauko estradoje. Ta proga režisierė sugalvojo, kad nori barmeną Beną (D. Juodaitį) visą laiką matyti scenoje, o ne už kulisų. Todėl paprašė nuolatinio švenčių rėmėjo R. Urbos pagaminti mini barą.

Anksčiau atrodžiusi nelabai patraukli pjesė, rimtai padirbėjus, tapo visai linksma ir priimtina žiūrovui, todėl ji tebėra teatro repertuare ir laukia pakvietimų.

Žemaitė „Stebuklingas daktaras“. 2020 metai

Paskiausias „Mituvio“ darbas – komedija pagal Žemaitę „Stebuklingas daktaras“. Teatrui teko repetuoti sudėtingu laiku. Aktoriai buvo pratę pradėti repetuoti rudenį ir pasirodyti pavasarį, o vasarą jau vykti į gastroles. Šį kartą viskas buvo kitaip. Karantinas! „Girdžių krivūlė 2020“ buvo nukelta į rugsėjo mėnesį, bet teatras juk negalėjo nuvilti savo žiūrovų, todėl pradėjo intensyviai repetuoti vasaros vakarais, po darbų – iki vėlumos... Tekstus jau buvo pramokę rudenį, bet visa kita teko lipdyti žingsnis po žingsnio. Ir rugsėjo 13-ąją, sekmadienį, susirinko gausybė žiūrovų. Premjera pavyko, nors režisierė iš šono jau matė, ką teks pataisyti, pakeisti. Deja, vėl karantinas, rinktis ir repetuoti nebegalima. Sutarė, kad kai tik bus leista, grįš prie šio spektaklio ir vėl galės džiuginti žiūrovus.

Ši pjesė, kaip ir visos Žemaitės pjesės – klasika, senovė. Vėl buvo ieškoma rūbų, atitinkančių laikmetį, pritaikomas rekvizitas. Siužetas vėl labai artimas nūdienai, nes, kad ir kiek laikas eitų į priekį, žmonės nesikeičia ir juose vis persipina meilė su neapykanta, gerumas su godumu, melas su tiesa, patiklumas su naiviu tikėjimu. Susirgus motinai (D. Bosienė), vaikai (L. Pernarauskienė ir G. Norvilas) pasitelkia į pagalbą kaimynę (V. Norvilienę) ir kaimo davatką (L. Ušinskienę). Čia ir pats įdomumas – kiekviena nori parodyti savo rūpestį ligone ir varžosi, norėdamos padėti. Davatka pasiruošusi pasmilkyti šventintomis žolelėmis, pašlakstyti šventintu vandeniu, pasimelsti. O kaimynė už visus pirmiau kiša savo „trigrašį“ – pakviesdama pačius geriausius gydytojus: daktarą (D.

Juodaitis) ir aptiekorių (J. Zaronas), kurie jau kuris laikas sėkmingai mausto („gydo“) aplinkinių kaimų žmogelius, storai pasipildydami savo kišenes. Apgulė labai greitai išaiškėja, kai ligonės aplankyti ateina Ona (K. Barčienė) ir atpažįsta aptiekorių.

Žemaitės pjesės labai ilgos, su daugybe personažų, o šiuolaikiniam žiūrovui norisi greitesnio veiksmo. Todėl septynių dalių pjesę režisierė sutrumpino iki vienaveiksmės komedijos, kur iki galo išlaikoma intriga ir žiūrovas negali nuspėti, kuo viskas baigsis. Sumanymas pavyko puikiai! Sūnaus Beno rolę atliekantis G. Norvilas pjesės pabaigoje dar suvaidino ir tariamą ligonę, persirengdamas moterimi. Net patys girdžiškiai premjeros metu nesuprato, kad tai Gediminas, nes jis puikiai pakeitė balsą, o ir apranga intrigavo. Daktarų apgaulė išaiškėja, ligonė (D. Bosienė), pavalgiusi ir išsimiegojusi, pasveiko. Moralas – yla visada išlenda iš maišo, arba melo kojos trumpos!

Karantinas neleido teatrui savo pasirodymais pradžiuginti kitų bendruomenių žiūrovų, todėl 2022 metų rudenį aktoriai tikisi pjesę prisiminti, pataisyti ir laukti pakvietimų bei išvykų.

Akimirkos iš naujausio spektaklio premjeros pagal Žemaitę „Stebuklingas daktaras“

Tokia tad trumpa Jurbarko kultūros centro Girdžių skyriaus klojimo teatro „Mituvis“ 20 metų veiklos apžvalga, papasakota per jo vadovės režisierės Loretos Zdanavičienės požiūrio prizmę. Galbūt kiekvienas aktorius, kiekvienas žiūrovas apie šį teatrą galėtų papasakoti ir daugiau, kitokių nutikimų... Tačiau juk teatras, susidedantis iš aktorių, režisierės, žiūrovų, pats yra kaip žmogus – su savo charakteriu ir požiūriu į gyvenimą, simpatijomis ir antipatijomis.

Šią trumpą teatro istoriją norėtųsi užbaigti režisierės Loretos Zdanavičienės žodžiais, dažnai išsakomais po „Mituvio“ spektaklių:

„Kai gauni, prisipildo delnai. Kai atiduodi, prisipildo širdis. Po pasirodymų visuomet grįžtame ir gavę, ir atidavę. Todėl noriu palinkėti savo kolektyvui dar ilgų gyvavimo metų.“

To Girdžių teatrui linkime ir mes, žiūrovai!